

Získejte rovnováhu těla, mysli, duše a ducha

Daniela Lojková

psychologie pro každého

**CESTA K NOVÉMU ŽIVOTNÍMU STYLU
PŘIJETÍ SEBE SAMA
DUŠEVNÍ A TĚLESNÉ ZDRAVÍ
KOMPLEXNÍ PROGRAM PRO KAŽDÉHO**

O autorce

Bc. Daniela Lojková působí jako kouč životního stylu, poradce výživy a osobní trenér, od roku 2002 se věnuje privátní klientele. Je autorkou programu *Trénink těla, mysli, duše, ducha* vedoucího k duševní i tělesné rovnováze, osobnímu a duchovnímu rozvoji. Vyučuje na VŠTVS Palestra obor wellness a výživa. Je aktivní propagátorkou zdravého životního stylu. V současné době působí v kanadském Vancouveru.

Získejte rovnováhu těla, mysli, duše a ducha

Daniela Lojková

GRADA Publishing

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Bc. Daniela Lojková

ZÍSKEJTE ROVNOVÁHU TĚLA, MYSLI, DUŠE A DUCHA

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 4650. publikaci

Recenze MUDr. Josef Čermák

Foto Tomáš Beran, Martin Slavík
Perokresby David Lisý
Odpovědná redaktorka Helena Varšavská
Sazba a zlom Milan Vokál
Zpracování obálky Daniela Eftimiadisová
Počet stran 152
Vydání 1., 2012

Vytiskla Tiskárna PROTISK, s.r.o., České Budějovice

© Grada Publishing, a.s, 2012
Cover Photo © fotobanka Allphoto

ISBN 978-80-247-2268-9 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-7608-8 (elektronická verze ve formátu PDF)

OBSAH

Než začnete číst.	8
Jak pracovat s knihou	10

KNIHA 1. BUĎTE (ŽIJTE) WELLNESS

I. Kým jsme	12
II. Wellness životní filozofie	13
Původ wellness	14
Wellness centra	15
III. Soulad těla – mysli – duše – ducha	16
Duše	17
Mysl	21
Duch	23
Tělo	25
IV. Trénink těla – mysli – duše – ducha (TTMDD)	26
Úvodem	26
Trénink těla – mysli – duše – ducha (TTMDD)	26
Návod k použití TTMDD – praxe	32
V. Dveře jsou otevřené – vítám vás	67
Máte vše, co na cestu potřebujete	67
Kouzelné věty	67
Závěr	69

KNIHA 2. POHYB, VÝŽIVA, REGENERACE A RELAXACE

I. Výživa	72
Úvod do zdravé výživy	72
Zdravá výživa v praxi	75
Přínos zdravé – živé výživy	75
Zásady skladby výživy	80
Proč „živé“ potraviny?	88
Očištění organismu výživou	95
Alternativní postupy ve výživě	101
Výživové směry	103
Výživové styly	106
Příklady jídelníčků	115
II. Pohyb	122
Co je tělesná zdatnost	122
Trojkombinace pro fyzickou zdatnost	124
Jak vybrat to pravé cvičení	127
Jak začít cvičit sám/sama	129
Příklady tréninkového plánu	132
Pohybové aktivity pro rizikové skupiny	134
Tepová frekvence	136
Kompenzace	137
III. Relaxace	139
Bdění	139
Autogenní trénink	141
IV. Regenerace	144
Strečink – protahování	144
Masáž	146
Vodní, světelné, tepelné procedury	147
Spánek	147
Dodatek ke knize	148

Literatura	149
Jaký přínos vnímá Vladimíra Boháčová	150
Jaký přínos vnímá Michal Hrubý	151
Jaký přínos vnímá Ivana Chýlková	152

NEŽ ZAČNETE ČÍST

Jak se stalo, že jsem napsala knihu?

I když jsem o napsání této knihy byla požádána již před několika roky, ten pravý čas přišel až teď. Tenkrát jsem sice byla přesvědčená, že mám co předávat, měla jsem mnoho informací, zkušeností, odtrénovaných hodin, sepsaných jídelníčků, vydaných článků, zajímalo mě fyzicky, duchovno, duševno, zaznamenávala jsem velký úspěch a ohlas na svoji metodu a postupy. Ale byla jsem natolik polapená prací, že jsem se neuměla zastavit, zklidnit a formulovat myšlenky. Bylo to období, ve kterém jsem všechen svůj čas a energii věnovala klientům a jejich problémům. Neuvědomovala jsem si, že jdu za hranice svého zdraví a možností. Místo abych řekla NE práci, říkala jsem ho sobě, své rodině. Toto nastavení logicky vyústilo do vyčerpání, nemoci a neúspěchu v práci i soukromí. Do stejného stavu, ze kterého jsem pomáhala klientům. Přestože mi několik přátel říkalo, že nejdu dobrou cestou, že dělám chybu, neslyšela jsem je, anebo nechtěla slyšet. A tak se stalo, že ke mně promluvil sám Život, a to řečí, respektive formou, které jsem chtě nechtě rozumět musela. Slyšela jsem, jak říká: „Kážeš vodu, ale sama piješ víno!“ Ano, kázala jsem o rovnováze na všech úrovních, ale sama jsem žila od rána do noci prací. Byla to nemoc, kterou ke mně Život promluvil. Přišla jako blesk z čistého nebe, ale zasáhla do černého. Probudila jsem se, otevřela oči a uvědomila si, že dokud si nespořádám vlastní život, nemůžu pomáhat druhým. Vzala jsem si čas, abych si v sobě „uklidila“ a změnila životní styl.

Tenkrát jsem ani v nejmenším netušila, jak dlouhý a velký osobní úklid mě čeká. Byly chvíle, kdy jsem si říkala: Kdy už to skončí? Už nemůžu!

Dnes jsem si jistá, že všechno, čím jsem procházela a procházím, bylo a je v naprostém pořádku. Za vše, co se v našem životě odehrává, máme zodpovědnost jen my sami. Roky jsem létala v oblacích, ale neměla jsem tušení, co se děje na zemi. Tolikrát mě život varoval, tolikrát měl vztyčený prst, tolik lidí posílal se vzkazem „zvolni“, ale já jen mávla rukou.

Fascinuje mě, jak nás život vede přesně těmi cestami, na kterých získáváme pro svůj pokrok potřebné zkušenosti, postupně nahlížíme do nejruznějších uzamčených komnat. Nabízí nám stále nové a nové způsoby, jak

nás popostrčit kupředu, ale i zastavit a říct „tak takhle už ne!“. Přesně ví, jak a prostřednictvím koho a čeho k nám promlouvat, abychom poslouchali. Posílá nám „učební materiál“ a učitele, nejrůznější nádherné i smutné situace, osoby, události, tak abychom se museli stále dívat pravdě do očí, odhazovat nánosy EGA, emocí, naučených postupů a nekonečného toku myšlenek.

I mně dal čas a podmínky nasbírat zkušenosti, a také mi dal čas a podmínky, kdy je bylo možné v naprosté nečinnosti, upoutaná na lůžko, zpracovat. Ať se vám to zdá nadnesené či nenormální, já vnímám tuto zkušenost jako dárek. Měla jsem volbu: litovat se, anebo najít a začít žít cestu, kterou lze uvést tělo, mysl, duši a ducha do souladu v realitě, nikoliv v teorii. Já věřím, že jsem ji našla. Stále po ní jdu, někdy jdu zkratkou, jindy trním, ale mám víru, a proto jsem dnes a denně na cestě. Cítím, jak se měním, a tím i moje okolí včetně rodiny a přátel, zesiluje moje intuice, klid, víra, sebedůvěra, láska, je toho tolik ke jmenování.

Teprve teď je správný čas na formulaci mých myšlenek, zkušeností a jejich přenesení v uchopitelné formě do této knihy. Jsem přesvědčená, že mnoha lidem tato kniha přispěje ke zkvalitnění života, že je inspiruje a podporí. A také nepochybuji o tom, že budou i lidé, které vůbec neosloví. Tak to prostě je. Každý jsme někde jinde a na něco jiného připravený. Je-li žák připraven, učitel se najde.

Kdybych tuto knihu napsala před touto zkušeností, neměla by význam. Nepřinesla by vám nic víc než slovník cizích slov. Nedala by vám souvislosti. Hlava patří do oblak, ale nohy, ty musí stát pevně na zemi.

Vyprávím vám to proto, že možná i vy stojíte na křižovatce a nevíte, kam odbočit. Možná i vy máte zavázané oči a klapky na uších nebo hledáte někoho, kdo vám ukáže prostředky a směr. Tímto úvodem vám chci říct, že můžete být šťastní a zdraví už právě teď. A to skrze uvědomění si – rozpomenutí se, **kým jste**. Jedním z prostředků je otevřené srdce. Budete-li se uzavírat, pak neuvídíte, co všechno vám život nabízí.

Já mám stejně tak jako každý možnost volby, mohu si svoje poznání nechat pro sebe. Ale co tím získám? Anebo se vám ho pokusím zprostředkovat a tím obohatím jak vás, tak sebe. Pokud teď této spojitosti úplně nerozumíte, pusťte se do čtení, protože s každou stránkou budete chápat víc a víc. To, **kým jste**, lásku, energii, stav bytí, se nesnažte uchopit, logicky vysvětlit, rozumově chápat. Tento stav můžete poznat jen v přítomném oka-

mžiku, kdy zastavíte tok myšlenek a získáte kontrolu nad egem a emocemi. Jak na to, se dozvíte v této knize.

Život je nádherný a já mu děkuji, že se mnou má trpělivost. Jsem člověk, který věří na duchovní pomocníky, na anděly, skřítky a víly, vesmírné, světelné, sluneční bytosti, energii, jednotu bytí, moc myšlenky a lásky... A proto děkuji, že mi pomohli a pomáhají. Děkuji všem a všemu, co mě inspirovalo a obohatilo. Myslím teď na mnoho osob, ale i na zvířata, přírodu, život, Vesmír.

V neposlední řadě děkuji vám všem, kteří jste mi pomohli s touto knihou. Děkuji za příspěvky, obrázky, názory, postřehy, finální úpravy.

JAK PRACOVAT S KNIHOU

Kniha je manuálem k sestavení nového životního stylu a jeho okamžité aplikaci do života. Úmyslem je vše provést „jednoduše, rychle a radostně“. Zcela záměrně je tedy na první místo zařazená zábavná praktická část a až na druhé teoretická, která tuto pozici zaujímá, aby nenarušovala metodiku a v praxi ověřené funkční postupy.

V úvodu praktické části je vysvětlená **filozofie wellness** a žití v souladu s přírodou, jsou objasněny souvislosti a jednotlivé pojmy. Na úvod pak plynule navazuje program *Trénink těla, mysli, duše, ducha ve 12 krocích* (dále TTMD), který učí, jak nový životní styl sestavit a převést do života. Tomu napomáhají motta, hesla a cvičení vztahující se ke konkrétním kapitolám a oblastem.

Druhá část se věnuje teorii o zdravém pohybu, výživě, relaxaci a regeneraci z pohledu wellness filozofie.

! **Rada:** Při čtení nezapomínejte na fakt, že každý je jedinečný, každému prospívá něco jiného a každý má možnost volby. Z této knihy si vezměte jen tolik, kolik je pro vás prospěšné a inspirující. Buďte sami sebou a poslouchajte svou intuici, hlas svého ducha.

KNIHA 1.
BUĎTE (ŽIJTE) WELLNESS

I. KÝM JSME

**„Nechme zemřít, co zemřít má,
abychom se mohli stát tím, kým jsme.“**

Roky mi trvalo, než jsem si uvědomila, co tato moudrost znamená. Tenkrát jsem v první řadě pochopila, že uvědomit si není jen „rozumět“, ale „prožít“. A prožít znamená být alespoň na okamžik v absolutním splnutí celé bytosti, každé buňky s vibrací energie pravdy.

Až po té, co jsem poznala hloubku této moudrosti, dokázala jsem si odpovědět na otázku, co je to TO, co všichni kolem sebe neustále hledáme. Hledáme sami sebe, chceme vědět, „kým jsme“. Ovšem pokud nebudeme hledat v sobě, nikdy TO nenajdeme.

S informací a vědomím o tom, „kým jsme“, se na tento svět rodíme. Víme to ještě v okamžiku narození, ale přesně od té chvíle, od spatření světla světa se toto naše čisté vědomí a bytí zahaluje do oblak nánosů, názorů, návyků, konvencí..., až jsme natolik obaleni, že ztratíme kontakt se svým pravým Já a to, „kým jsme“, pomalu zapomínáme.

Chceme-li se rozpomenout, pak musíme změnit současný způsob života, nechat zemřít vše falešné, nepravdivé, všemi dostupnými prostředky trpělivě rozpouštět tyto nánosy, dokud opět nespatriíme, kým skutečně jsme.

Všichni od přírody přesně víme, kým jsme, co máme udělat, jak se zachovat, jak žít s lehkostí bytí ve zdraví a spokojenosti. Bohužel, vinou působení mnoha faktorů tuto přirozenost ztrácíme. Jsme odchyleni ze svého středu „mimo náš dům“, který nám poskytuje jistotu, stabilitu a ochranu. Tím se snadno dostáváme do situace, kdy si nejsme jistí, pochybujeme, váháme, bojíme se špatné volby, necítíme se ve své kůži. Jsme lehce zmanipulovatelní. Přestáváme žít svůj vlastní život, tápeme, jsme smutní, nemocní a zoufalí. Jednou z cest, která nás dovede k nalezení svého středu, stability, svého JÁ, své přirozenosti, lásky a důvěry v sebe sama, je úprava životního stylu.

Vhodnou metodou může být **wellness**, které je prostředkem k uzdravení těla, mysli i duše. Ale není jedinou cestou. Kolik je filozofií, učení a lidí, tolik je cest.

II. WELLNESS ŽIVOTNÍ FILOZOFIE

„Dobré bytí můžete žít v každém okamžiku, ne jen ponoření do bylinkové lázně.“

Z hlediska zdravotního i sociálního je wellness důležitý pojem, ovlivňující jednotlivce i celé generace. A proto je velmi důležité jeho význam a přínos správně chápat i vykládat.

Wellness je novodobé pojmenování životní filozofie, kterou lidstvo zná od samého počátku. Jde o žití v souladu s vesmírnými, resp. přírodními principy – zákony, jejichž základem je jednota, rovnováha a harmonie. Respektujeme-li tyto zákony a uvědomujeme-li si jejich podstatu a vliv na veškeré bytí, můžeme mluvit o životní filozofii. Vnímáme vzájemnou propojenost a ovlivnitelnost roviny těla, mysli, ducha a duše, stejně tak vnějšího a vnitřního prostředí člověka. Je nám zřejmý fakt, že je velmi mnoho vnějších i vnitřních podnětů, které nás ovlivňují, a tím více či méně vyvádějí z rovnováhy na všech úrovních bytí. Dbáme na svůj životní styl, jehož prostřednictvím usilujeme o znovunastolení a udržení rovnovážného stavu na psychické i fyzické úrovni. Ohlížíme se na své okolí, přírodu, zvířata, celý vesmír. A to je možné, jen pokud si uvědomíme vzájemnou synergii, prolínání a ovlivnění energií.

Wellness je možné definovat jako životní filozofii, životní styl, jehož veškeré kroky, činy vedou k dosažení a udržení harmonie těla, mysli, duše, ducha, dobrému bytí, stavu radosti a štěstí, uvědomění si jednoty a toho, kým jsme. Životní styl, který zahrnuje dlouhodobou soustavnou práci sám/a na sobě, osobní růst, učení se řádu, disciplíně, bdělosti, pozornosti, žití v přítomném okamžiku ve všech oblastech života.

Základem wellness je holistický, komplexní přístup aplikovaný ve zdravé míře, s vědomím, že každý je samostatný jedinec a každému prospívá něco jiného, na základě jeho aktuálního stavu. Kládeme důraz na kontakt s přírodou, která nám dává pocit klidu, prostoru, využíváme její zdroje a suroviny,

učíme se od ní. Vracíme se ke svému Já, tj. ke svému středu, tedy ke své vnitřní moudrosti. Podporujeme uvědomění, rozvíjíme lásku, sebelásku, sebejistotu, žítí v přítomnosti bez strachu z budoucnosti, břemen minulosti, od čehož nás za běžných okolností vzdalují – odvádějí starosti běžného dne, stres, spěch, únava, nemoci, chemie, technika, média apod. Důsledky lze vnímat na jedincích, skupinách, masách, osobách různého věku, na kvalitě života, zvířatech, stavu přírody a celé naší planety. Instinkt a pocit nedostatku nás vede k potřebě uvést vše do normálu, tj. do rovnováhy.

Ve wellness používáme k harmonizaci různé metody a techniky podporující oblast těla, mysl, duše i ducha, kam patří pohyb, výživa, relaxace, regenerace, hygiena, vzdělávání, zábava, filozofie, víra, kultura, sociologie, ekologie, příroda apod.

Není správné pod pojmem wellness hledat pouze budovu naplněnou saunami, bazény, tělocvičnami a masážemi. Ani si při čtení slov duše a duch v barvách představovat čarování, sektu a nadpřirozeno.

Wellness se zdá pro mnohé zpočátku hůře uchopitelné, protože nenabízí pouze jeden návod, ale každý si sám podle univerzálních pravidel hledá to, co jemu samotnému nejvíce prospívá. Vše ve wellness filozofii, respektive žítí v souladu s přírodou, je odůvodnitelné a vysvětlitelné a je to jen otázka otevření se novým informacím, možnostem a novému způsobu myšlení.

! **Rada:** Čtyři základní pojmy – tělo, mysl, duše, duch, na kterých je postavena tato kniha a program TTDDD, jsou blíže vysvětlené v dalším textu. Je namístě upozornění, že právě tyto pojmy mohou být a také jsou vykládány různě, záleží na konkrétním učení, filozofii, víře a kultuře.

PŮVOD WELLNESS

Název *wellness* vznikl v šedesátých letech minulého století v USA, kde začala výrazně stoupat nemocnost a s tím spojené náklady na zdravotní péči. Odborníci stáli před úkolem najít způsob, jak tento nárůst zastavit a pomalu snižovat. Mezi první, kteří našli řešení, patřil americký lékař **H. L. Duun**, který se podílel na zavedení nového životního stylu věnovaného péči o fyzické i psychické zdraví s názvem **wellness**. Složeno ze slov *well-being* a *fitness*. V rámci wellness se postupně začaly realizo-

vat nejrůznější komplexní programy pro snížení stresu, zlepšení kondice, ozdravení výživy, trávení volného času, vzdělávání. Mnoho z těchto programů bylo dotováno.

Ovšem počátky wellness, lázeňství, zdravého životního stylu, přírodní léčby a podpory zdraví sahají až do doby okolo 1 500 let př. n. l. Již v Indii se využívalo léčebných metod ájurvédy, mladší jsou metody Egypťanů, Babyloňanů, velký rozvoj nastal v době antického Řecka a Říma. Bohužel s nástupem křesťanství byly jednostranně vyzdviženy duch a duše a péče o tělo byla na dlouhou dobu potlačena.

WELLNESS CENTRA

Wellness centrem označujeme místo, kde jsou nám poskytovány komplexní služby v souladu s životním stylem wellness – zde dostává prostor i péči tělo, mysl, duše i duch. Zde se na základě možnosti volby a výběru učíme nejrůznější metody, jak jít správnou cestou a ozdravit svůj život. Wellness centrum, které oprávněně nese tento název, spíše než na kvantitu hledí na kvalitu, komplexnost, celkovou atmosféru prostředí, osobní přístup a odbornost personálu, který žije v souladu s tímto životním stylem. Takové centrum má celkový dlouhodobý pozitivní vliv a přínos pro klienta.

Často dochází k mylnému užívání názvu „wellness centrum“ u doplňkových služeb různých ubytovacích a hotelových zařízení, kde je nabízena jedna procedura, např. sauna nebo masáž, bez návaznosti na další aktivity či filozofii wellness.

III. SOULAD TĚLA – MYSLI – DUŠE – DUCHA

„Mistr nemluví slovy, ale činy.“

„Duchovní člověk žijící v souladu těla, mysli, duše, ducha dá smutku průběh, popláče si, ale neutápí se v něm, vypustí ho a v okamžiku se směje třeba i sám sobě. Duchovní člověk je plný radosti, je aktivní a žije každý okamžik, jako by byl poslední, nemarní čas, jedná cílevědomě, bez očekávání a strachu. Nestaví se do popředí, ani se neponižuje. Svými činy podporuje ostatní v tom, kým jsou. Zbytečně nemluví, ale koná. Má cíl, ke kterému pomalu krok po kroku směřuje. Pokud udělá chybu, poučí se, oklepe se a jde dál. Není to člověk, který nervózně posedává na židli a opakuje, jak špatnou energii cítí. Mistr – duchovní člověk o tom nemluví a tiše si přisedne.“

Tato formulace jedné vynikající léčitelky, která vychází z učení Toltéků a je v souladu s mnohými dalšími filozofiemi, je vzorem a inspirací pro každého, kdo pracuje na změně životního stylu, protože takto vypadá rovnováha, soulad těla, mysli, duše a ducha, žítí v přítomném okamžiku. Takový člověk žije to, kým je.

UVĚDOMIT SI obsáhlé propojení roviny těla, mysli, duše, ducha je pro pochopení celé problematiky životního stylu zásadní.

Změna životního stylu je dlouhodobá soustavná práce na sobě sama, která zahrnuje učení se řádu, bdělosti, vědomé pozornosti a žití v přítomném okamžiku. Úkolem je naučit se nebýt otrokem mysli, ega, ani emocí, ale znovu obydlit a uklidit svůj „dům“ a tím dát prostor duši a duchu. K tomu je nevyhnutelné stát se pozorovatelem vlastní mysli. Být pozorný vůči svému veškerému chování a jednání, vědomě se osvobodit od myšlenek vztahujících se ke zkušenosti z minulosti a stejně tak myšlenek věštících do budoucnosti. Vzdát se všeho, co nás na nevědomé úrovni řídí a odvádí od vlastního přirozeného Já, od prožívání přítomného okamžiku.

 Pozámka: Pořadí jednotlivých termínů v dalším vysvětlujícím textu je zcela záměrně pozměněno tak, aby pro vás bylo jejich pochopení a uvědomění si souvislostí snadnější a uchopitelnější.

 Rada: Budete-li v kontextu s „tělem“, „myslí“, „duší“, „duchem“ číst o jejich „tréninku“, pak si ho nevysvětľujte jako fyzický trénink, ale „cílenou zaměřenou pozornost“.

DUŠE

**„Pocity nekonečného štěstí a všudypřítomné lásky
nejsou emoce, ale stav bytí.“**

Štěstí a lásku zažíváme v přítomném okamžiku, mimo dosah mysli. Máme je v sobě, jsou součástí naší přirozenosti. Wellness neboli dobré bytí je s tímto stavem spojeno. Pokud skutečně žijeme „wellness“, pak cítíme lásku k sobě, ke všemu a ke všem, jsme naplněni štěstím. Tyto pocity vycházejí z našeho přirozeného pravého Já. Já, kterému dáváme prostor, pokud zastavíme nepřetržitý tok našich myšlenek a ocitneme se v přítomném okamžiku, TEĎ a TADY. Protikladem je stav, kdy se radost rychle mění na smutek, láska v nenávist nebo současně ve strach, zlost, ohrožení či stres. Takový stav vyvolávají emoce, kterým vládne EGO. Emoce jdou ruku v ruce s myslí a tím i s egem.

Duše (*Spirit*) – vyjadřuje osobnost člověka, projevování a prezentaci emocí. Duši dáváte prostor kreativitou a poznáváním nového. Chcete-li poznat hloubku termínu duše, musíte v první řadě porozumět termínu emoce a osobnost člověka.

EMOCE

Emoce jsou uvědomované pocity různého ladění. Libé (uspokojení) a ne-libé (zklamání). Přinášejí vzrušení i uklidnění, napětí i uvolnění. Libé emoce jsou spojené se stavem, kdy je vaše „dobré bytí“ posilováno, např. máte-li dostatek bezpečí, potravy, tepla, zdraví, partnerské nebo rodičovské

lásky apod. Nelibé emoce zažíváte v opačném případě, kdy se cítíte být v ohrožení, tedy když máte hlad, je vám zima, jste osamocení, zranění atd.

Mezi emoce patří například strach, úzkost, smutek, stud, frustrace, radost, panika.

Emoce vystupňované do krajních mezí se projevují změnami chování organismu. Ovlivňují vegetativní nervový systém, dochází k mobilizaci (poplachu) či demobilizaci (paralyzování) organismu, mění se metabolismus, srdeční činnost, dech, ale také barva kůže, mimika, gestikulace. Z toho vyplývá, že emoce nás mohou posilovat – tzv. stenické emoce (např. vztek) anebo oslabovat – tzv. astenické (např. strach).

Cvičení

Emoce jsou jakousi kontrolkou, vypovídají o způsobu vašeho myšlení a stavu, ve kterém se nacházíte.

Sami na sobě pozorujte, co cítíte, a uvědomte si, kde jste. Kde se nacházíte? Pod vládou EGA, nebo v přítomném okamžiku? Právě TEĎ a TADY, ve své přirozenosti? Zaznamenané emoce neanalyzujte, nepřemýšlejte nad nimi, jinak tok myšlenek zastavíte. Nedělejte nic, jen pozorujte myšlenky. Představte si, že vystoupíte sami ze sebe, sledujete se z dálky, koukáte na film natočený podle svých myšlenek. Tak přestanete být přímým účastníkem a stanete se nestranným pozorovatelem. Dostanete pod kontrolu svou mysl i EGO a budete svým pravým Já, které žádné z těch nepříjemných emocí neprožívá. Rázem se všechny myšlenky zastaví, emoce rozpustí a nastane klid. Mysl se projasní a vy si uvědomíte moc přítomného okamžiku.

Pozorovat nezaujatě emoce a dosáhnout vnitřního klidu je stejně jako umění zastavení toku myšlenek otázka častého denního cvičení a disciplíny – tréninku. Při prvních pokusech se klid dostaví jen na malý okamžik, ale postupně se budou intervaly prodlužovat a za čas budete tuto techniku umět používat i v přítomnosti druhé osoby, v partnerských vztazích, při pracovním jednání, v obchodním domě, v náročnějších situacích v zaměstnání apod., ihned jak pocítíte náznaky emocí.

Trénink dělá mistra. Zkoušejte a trénujte tuto techniku nejprve někde o samotě, na nerušeném tichém místě, třeba na toaletě nebo večer před usnutím. Vždy když jste ovlivněni nepříjemnými emocemi, pak si vzpomeňte na větu: „Emoce nejsou ničím jiným než reakcí našeho těla na podněty naší mysli.“ A ihned změňte myšlenky.

Zadržování emocí

Dnešní doba spíše přispívá k zadržování a neprojevení emočních prožitků. Zadržené příjemné i nepříjemné emoce v těle způsobují blokády, stažení svalů, mělké dýchání, brání plynulému toku energie, distribuci živin, aktivují psychické i fyzické bolesti a nemoc. Láska, radost, štěstí svaly uvolňují, energie proudí bez překážek, tělo je vyživováno a uzdravováno.

Cvičení uvedené výše pomáhá vystoupit ze sebe a vidět se pohledem pozorovatele. „Vystoupit z hrnce, ve kterém to vře, a vidět, co se vaří.“ Vidět, kde a pod vládou čeho se nacházíte. Ihned jakmile si uvědomíte, jakou emoci cítíte (co s vámi vibruje), dejte jí průchod a vypusťte ji z těla ven! Zakřičte, bouchněte do stolu nebo do polštáře, poplačte si, smějte se, skákejte, objímejte, milujte, dělejte, jak cítíte.

Rada: Samozřejmě že nejlepší pro vaše zdraví je nečekat na nakupení emocí, ale umožnit jim průběžný průchod. Jak toho dosáhnout? Jsou dvě základní rady...

1. Žijte teď a tady.

Uvedme si příklad – strach. Když se bojíte a máte strach, nejde o víc než o předtuchu něčeho nepříjemného, co by se mohlo stát v budoucnosti. Budete-li vás někdo slovně napadat nebo ohrožovat nožem, budete z největší pravděpodobnosti cítit strach. Ale je to strach způsobený pouhou myšlenkou na budoucnost. Sami sebe se na tom místě ptáte: Jak tohle dopadne? Co se asi stane? Vaše myšlenky jsou v budoucnosti, ale v přítomném okamžiku se neděje nic, je klid. Přítomnost není tento den, tato minuta, ale **TEĎ, TEĎ, TEĎ**. Trénujte svou mysl a žijte přítomností, teď a tady.

Zapamatujte si, že minulost a budoucnost jsou potravou pro **mysl** a mysl je potravou pro **emoce** a **ego**. Z opačného konce je **ego** živeno z **emocí** a **mysli** a ta je živa z minulosti a budoucnosti.

2. Věnujte se sportu.

Pohybové aktivity vykonávané ve zdraví prospěšné míře jsou jedním ze způsobů dosažení zastavení toku myšlenek. Pohyb nemůžete udělat stoprocentně dobře, nebudete-li ve své mysli přítomní, soustředění. Sportem dáváte péči a prostor tělu, mysli, duši i duchu. Učíte se vnímat, cítit, poznávat a chápat vlastní tělo, jeho funkce, potřeby nejen z pohledu vnitřního prostředí, ale také

vnějšího, učíte se interakci s okolím. Změny navozené pohybem se odráží jak na fyzické, tak na psychické úrovni. Dochází k regulaci přebytku energie, který jinak lidé kompenzují přejídáním, žitím ve virtuálním světě, agresí, vztekem, násilím a užíváním návykových látek.

Sport je jednoznačně druhem hry. Při sportu se vaše duše a duch tetelí radostí. Proto jste při a po sportování skvěle naladěni a šťastní.

Při sportování zažíváte nejrůznější znaky hry jako například svobodu, emancipaci a nevážnost. Najdete v něm i „herní iluzi“ – přistoupíte na „předstírání, hraní“. V rámci hřiště a pravidel je to vymezenost a uzavřenost (herní pole). Ale také tzv. „herní paradoxy“ – přátelská agrese, vzrušení, symbolické přemožení, nácvik zvládnutého, zkoumání nového.

Smyslem hry je emoční prožitek. U sportu se jedná o vertiginální prožitky, které jsou spojené se stavem zrušení stability, stavu beztlíže a zrychlení (např. u akrobacie, letu, skluzu). Kolotoče, lunaparky, tobogány jsou tolik oblíbené, protože poskytují tyto prožitky. Se sportem spojujeme i agonistické prožitky, *agon* znamená boj. Jedná se o přemožení, překonání, a to nejen soupeře jako druhé osoby, ale i sebe sama, překážky, hory, časového limitu, zátěže. *Alea* přináší prožitky spojené s náhodou a riskováním, mimo sport jsou to např. kostky. Posledním je mimetický prožitek, který je spojený se zálibou v převtělování, například oblékání se do sportovních dresů. Zažíváme také skupinové prožitky v rámci klubu, sportoviště, oddílu.

OSOBNOST ČLOVĚKA

Osobnost člověka je tvořena souhrnem vrozených i získaných vlastností, návyků, stavů, postojů atd. Každý je jedinečný, originální osobnost. Neexistují dva lidé se stejnými psychickými, biologickými i sociálními vlastnostmi.

Na utváření osobnosti se podílí v první řadě dědičnost, ve druhé výchova a vliv prostředí. Tedy naši přirozenost nám dala do vínku matka Příroda a „nepřirozenost“ jsme převzali od okolí, rodičů, školy, médií atd. Z toho také vyplývá, že osobnost člověka se v průběhu života může v rámci určitých mezí měnit a vyvíjet. Z pohledu filozofie wellness a žítí v souladu s přírodními zákony je naší snahou maximálně podporovat rozvoj člověka vycházející z jeho přirozenosti.